№ 87: ПУНКТ ПРИЗНАЧЕННЯ

У напрямку дому

ЯКУБ ГОНЦЯЖ

12 СІЧНЯ 2022

Покликання часто зринає в розмовах із молоддю. Здається також, що це улюблена тема деяких пастирів Церкви. Утім, із того, про що говорять і молоді люди, і священники, іноді складається враження, наче йдеться про явище, яке має небагато спільного з планом Бога щодо нас. Щоби краще зрозуміти таємницю людського покликання, варто звернутися до мови образів — та спершу належить визначити, хто кличе, хто покликаний і навіщо це відбувається.

Hokyoung Kim

Коли ми говоримо про покликання у християнському контексті, то кличе завжди Бог. Саме слово «Бог» нам, звісно, відоме, проте кожна людина по-своєму розуміє, що воно значить. І це добра річ, яку нескладно пояснити. Зазвичай на розуміння слова «Бог» впливають три елементи: передання, отримане в дитинстві від близьких (брак передання — це теж передання), особистий досвід стосунків із татом (Бог, особливо на початку духовної дороги, часто схожий на нашого тата) і поточний стан духовних пошуків. А що сума цих елементів (і багатьох інших, тут не згаданих) у кожного з нас інша, то й кожна людина має власний образ Бога.

Запитуючи самого Бога, хто Він, ми отримуємо дві вкрай важливі відповіді. По-перше, Він — Істина, а тому діє обізнано, тобто мудро. По-друге, Він — Благо, а благо зазвичай проявляється в учинках любові. Отже, думаючи про покликання, можна зробити висновок, що його скеровує найдосконаліша Мудрість і найбільша Любов. Тому немає сумніву, що той, хто нас кличе, справді прагне нашого найбільшого щастя і знає, як цього щастя досягти. Окрім того, Бог, який кличе, усемогутній — а це значить, що не існує перешкод, які завадили б Йому довести нас до справжнього щастя.

Покликані — це ми: конкретні люди, чоловіки і жінки, створені на образ Божий, а тому здатні пізнавати істину й чинити благо. Ми створені як особи, тож у певному сенсі можемо осягнути самих себе й у свободі прагнути до того, що робить нас щасливими. Щоправда, хоч ми й носимо в собі подобу Бога, та до богів нам далеко. Про людські обмеження безупинно нагадує бодай тіло, якому час від часу необхідно поїсти, попити й поспати.

Кличучи нас, Бог насправді запрошує до Свого дому — який, завдяки Господній благодаті, виявляється й нашою домівкою. Прихилившись до Бога у вірі й відродившись у таїнстві хрещення, ми стали учасниками Його природи, а тому в Отця, Сина й Духа Святого почуваємося як удома.

Здається, що процес реалізації покликання непогано можна описати, спираючись на досвід користування GPS-навігацією.

Бог — це той, хто ставить мету: додому, тобто на небеса. Програма, послуговуючись Господньою мудрістю, обирає найгарніший, найкоротший і найшвидший шлях до цієї мети. І тільки Бог бачить увесь маршрут. Нам доступний лише найближчий маневр, а про решту дороги можна хіба згрубша здогадуватися. Коли ми самостійно, послуговуючись своєю свободою, виконуємо всі вказівки програми, шлях до мети оптимальний і не втомливий: наше

життя хороше, нехай і не завжди просте чи розкішне.

Мудрий і добрий Бог дав нам здатність чути голос Його навігації.

Утім, трапляється, що ми — ненавмисно чи й цілковито свідомо — легковажимо вказівками. Програма тоді одразу прокладає новий маршрут, зважаючи на вибір, який ми щойно зробили. Новий шлях провадить до тієї самої мети, тобто додому; він усе ще найкращий із можливих для нас — але вже не той найшвидший і найгарніший, що був на початку. Зазвичай така зміна означає, що доведеться проїхати додаткові кілометри чи здолати погані дороги. Можливо, ми застрягнемо в заторі або, замість наближатися до мети, якийсь час будемо від неї віддалятися. Але програма все одно підказуватиме оптимальний шлях додому, зважаючи на нові обставини, у яких ми опинилися.

У межах цієї аналогії варто звернути увагу на кілька важливих деталей.

Подорож додому розпочинається в мить зачаття: навігація весь час працює, і значення має наша реакція в конкретну мить. Я згадую про це, бо є люди, упевнені, що сьогодні в їхньому житті нічого не відбувається, а велике покликання чекає десь далеко попереду. І тому, замість дослухатися до поточних вказівок, вони роздивляються різні старі й нові мапи, плануючи мандрівки мрій. Кожна мапа здається по-своєму цікавою, проте дороги на ній звивисті та круті, тож, поруч із прагненням пригоди, з'являється страх, який підштовхує сягнути по нову мапу й нові мрії. А автомобіль життя не спиняє руху, час не стоїть на місці. Енергія, яку ми з надміром отримали в мить сотворення, потиху вичерпується на безцільний рух.

На життєвій мапі всі дороги одноразові. Не вдасться повернутися на точнісінько те саме місце, де ми вже були. Щоправда, у якусь мить можна опинитися на знайомому перехресті — але дістався до нього вже з іншого боку, з більшим досвідом, із іншими супутниками й меншим запасом енергії.

Деякі дороги, навіть дуже гарні з вигляду, можуть виявитися недоступними: ми добре знаємо знаки, які вказують, наприклад, на дозволену вагу чи тип транспортного засобу. Пішохід не піде автострадою, а трамвай не в'їде до парку. Тож необхідно визнати, що людські параметри — такі, як стать, стан здоров'я, інтелектуальні здібності чи вік — обмежують кількість доступних для нас доріг. Свавільна спроба виїхати на замкнений шлях може

закінчитися тим, що ми застрягнемо між вузькими вуличками або провалимося разом із мостом, не розрахованим на вагу нашого автомобіля.

Життєва мандрівка повна конструкцій, здатних перенести до цілковито іншої реальності. Міст переправляє з одного берега на другий. Тунель дає змогу швидко опинитися по інший бік великої гори. І може трапитися, що ми більше не знайдемо шляху на покинутий берег, а на те, щоб об'їхати гірський масив, крізь який миттю промчали, витратимо довгі роки. Такі конструкції в нашому житті — це вибори, пов'язані з іншими людьми (наприклад, шлюб або народження дитини) чи з Богом (священство чи богопосвячене життя), і кожен із них означає переправу на інший берег, звідки вже не повернутися. Це шлях, який триватиме, доки смерть не розлучить подружжя, доки діти не виростуть чи доки не скінчаться наші власні життєві сили.

Визнавши, що схибили, ми можемо спокійно й безпечно рухатися далі, довіряючи своїм талантам, навчаючись на помилках і не марнуючи життєвих сил.

Як на вулиці не зустріти двох однакових автомобілів (вони різняться бодай номерними знаками), так і кожне з нас вирушає в дорогу додому по-своєму. Як вулицею їздять позашляховики й лімузини, автомобілі на чотирьох колесах і на шістьох, електричні й бензинові, призначені для перевезення людей і товарів, так і кожне з нас має особливі можливості й таланти. Їх вкрай важливо розпізнати і вшанувати. Бо ж розгортання життєвої дороги залежить саме від наших здібностей і типу особистості. Звісно, можна спортивним автомобілем возити картоплю, а вантажівкою — людей, але ми не досягнемо в цьому великого успіху й не принесемо радості ні собі, ні іншим.

Та хоч би яким транспортним засобом ми були, очевидними здаються дві речі. По-перше, без сенсу порівнювати себе з іншими, адже перед кожним пролягає окремий маршрут, на якому потрібно виконати власні завдання — для них ми й отримали свої особливі вміння. По-друге, це розмаїття робить нас необхідними одне одному. Адже, аби хтось міг проїхати бездоріжжям, спершу принаймні бульдозер має вирівняти ґрунт, а коток — трохи його втрамбувати. Я сам, навіть сидячи в боліді для перегонів, застряг би на безпутті.

Нашу швидкість на шляху додому визначає мудра навігація. Надмірне прискорення — особливо в небезпечному місці — може призвести до катастрофи. Але через занадто

повільний рух життєва енергія може вичерпатися, перш ніж ми дістанемося до дверей своєї домівки.

Мудрий і добрий Бог дав нам здатність чути голос Його навігації, який зазвичай лунає в наших серцях і проглядає в розумних прагненнях. Осмислюючи свої особливі таланти й темперамент, ми можемо трохи передбачити запланований шлях — адже Господь завжди пристосовує його до наших можливостей і не провадить на манівці. Іноді голос навігації долітає до нас іззовні, коли ми уважно придивляємося до обставин мандрівки. А часом його можна розчути в пораді досвідченої людини, яка на своєму шляху навчилася краще взаємодіяти з Божою навігацією.

Є дві основні причини, з яких ми збиваємося з дороги додому. Перша пов'язана з тим, що, захоплені довколишнім світом або знервовані метушнею, ми не чуємо наступної вказівки. І тому помиляємося, тобто цілковито мимоволі з'їжджаємо з оптимальної дороги. На щастя, навігація миттю прокладає новий маршрут, тож, визнавши, що схибили, ми можемо спокійно й безпечно рухатися далі, довіряючи своїм талантам, навчаючись на помилках і не марнуючи життєвих сил.

Друга ж причина цілковито інша. Ми свідомо вимикаємо голос навігації або ігноруємо її сигнали, вирішивши, що самі краще знаємо, куди і як маємо дістатися. Спершу це може здаватися чудовим вибором: не чуючи ніяких внутрішніх чи зовнішніх вказівок, ми почуваємося абсолютно вільними, нічим не обмеженими. Та, на жаль, рано чи пізно усвідомлюємо, що потрапили в лабіринт вузьких вуличок, які годі відрізнити одна від одної, марнуємо життєву енергію і поняття не маємо, як із цього місця вибратися. Якщо в нас є дрібка мудрості, яку зовуть смиренням, можна знову ввімкнути навігацію і їй довіритися. Навіть на тих залишках пального, які нам лишилися, вона здатна довести додому. Ми будемо добряче пошарпані, але все-таки дістанемося мети. На жаль, можливий також інший варіант. У своїй глупоті, тобто зарозумілості, ми можемо й далі намагатися знайти дорогу самостійно. І цей вибір додому не доведе. Бог, який запрошує кожну людину до щастя, ніколи не дочекається такого мандрівника.

Як кожна аналогія, ця, безперечно, має обмеження. Та я сподіваюся, що вона заохотить поглянути на себе й поставити собі важливі запитання: якого Бога я знаю? Хто я і куди рухаюся? Чи готовий я довіритися мудрості й любові Бога, який запрошує мене до Свого дому?

Текст створено за підтримки проєкту Оксфордського університету «Нові горизонти науки й релігії у Східній Європі», профінансованого фондом Джона Темплтона (The John Templeton Foundation). Думки, висловлені в тексті, належать авторові й не обов'язково збігаються з поглядами фонду.

The creation of this text was supported by the University of Oxford project 'New Horizons for Science and Religion in Central and Eastern Europe' funded by the John Templeton Foundation. The opinions expressed in the publication are those of the author(s) and do not necessarily reflect the view of the John Templeton Foundation.

ЯКУБ ГОНЦЯЖ 12 СІЧНЯ 2022

Warning: count(): Parameter must be an array or an object that implements Countable in **/home/kairosbo/verbum.com.ua/www/wp-includes/post-template.php** on line **284**